

Liturgie voor 21 februari 2021 Uniekerk
1^e van de 40 dagen tijd
Thema : wilde dieren

Afkondigingen door Ouderling van Dienst

Stil gebed

Aansteken Paaskaars door Ouderling van Dienst

Votum en Groet

Onze hulp is in de naam van de Heer
Die hemel en aarde gemaakt heeft
Die trouw houdt tot in eeuwigheid
En niet laat varen het werk van zijn handen.

Genade en vrede zij met u allen en met allen die in uw hart leven

Lied 275:1,2 ,3en 4

Heer onze Heer, hoe zijt Gij
aanwezig
en hoe onzegbaar ons nabij.
Gij zijt gestadig met ons bezig,
onder uw vleugels rusten wij.

Gij zijt niet ver van wie U aanbidden,
niet hoog en breed van ons
vandaan.
Gij zijt zo mens'lijk in ons midden
dat Gij dit lied wel zult verstaan

Gij zijt onzichtbaar voor onze ogen
en niemand heeft U ooit gezien.
Maar wij vermoeden en geloven
dat Gij ons draagt, dat Gij ons dient.

Gij zijt in alles diep verscholen,
in al wat leeft en zich ontvouwt.
Maar in de mensen wilt Gij wonen
met hart en ziel aan ons getrouwd.

Gebed

Eeuwige wij proberen u nabij te zijn en te rusten onder uw vleugels.
Wij zoeken stilte die ons hart opent en ruimte maakt. Maar we zijn ook zo
onzeker; is het wel zinvol wat we doen, we krijgen geen vat op u en u lijkt vaak
buiten ons bereik. Wij vragen u kom met uw geest, vervul ons met vertrouwen,
met vreugde met liefde, verzacht ons en vul ons met levensmoed en met
kracht om te handelen. Verbind ons met elkaar juist nu we zoveel alleen zijn.
Wees onze adem, ons leven. Amen.

Lied 281:1,2,8,9, en 10

Wij zoeken hier uw aangezicht.
God, houd uw oog op ons gericht:
Kyrie eleison!

2. Wanneer het donker ons verrast,
houd ons dan in uw goedheid vast:
Kyrie eleison!

8. Hij gaat ons voor, is ons vooruit.
De schepping zingt zijn vreugde uit:
Amen. Halleluja!

09. Het lied van wie zijn voorgegaan
zet ons vandaag tot zingen aan:
Amen. Halleluja!

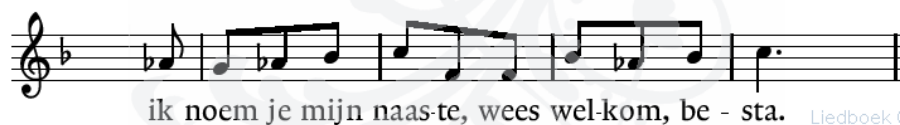
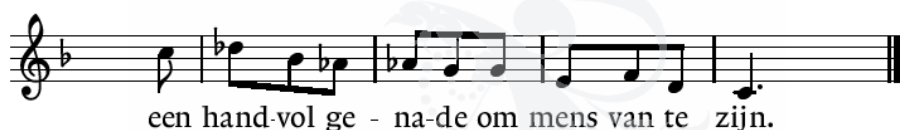
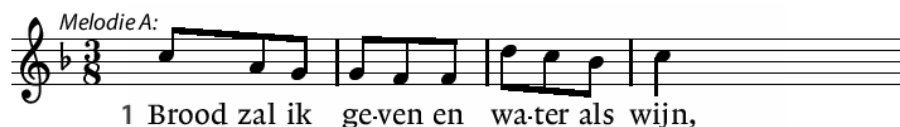
10. Ontvlam in ons en vuur ons aan!
Getroost zullen wij verder gaan.
Amen. Halleluja!

Inleiding

Vandaag zijn de lezingen genomen uit het oecumenisch leesrooster: over de regenboog na de zondvloed en de verzoeking van Jezus in de woestijn. Het is de eerste zondag van de veertigdagentijd. Veertig dagen om ons leven te herijken, om de verbinding te vernieuwen met God, onze medemensen en de schepping.

Helaas is het mij niet gelukt om verbinding te maken met ons thema Zeven maal mededogen en dan zou het gaan over de zieken bezoeken moeten gaan.

We zingen wel het eerste couplet van ons projectlied 1007

Liedboek Online

Schriftlezing Genesis 9,8-17

8Verder zei God tegen Noach en zijn zonen: 9'Nu ga ik een belofte doen aan jullie en aan de mensen die na jullie leven. 10Ik doe die belofte ook aan alle dieren op aarde, aan de wilde en de tamme dieren, aan de vogels en aan alle dieren die uit de boot gekomen zijn. 11Ik beloof dat ik de mensen en de dieren nooit meer zal doden door een grote overstroming. Er zal nooit meer een overstroming komen die de hele aarde verwoest.'

12-13God zei verder: 'Ik geef jullie voor altijd een teken van mijn belofte. Ik zet mijn boog in de wolken. Dat is het teken van mijn belofte aan jullie en aan alles wat op aarde leeft. 14Steeds als ik veel wolken over de aarde stuur, zal er een regenboog tevoorschijn komen. 15Dan zal ik denken aan mijn belofte aan jullie en aan alles wat leeft. Nooit meer zal het water iedereen doden en alles verwoesten. 16-17Als de regenboog in de wolken verschijnt, zal ik die boog zien. Dan denk ik aan mijn belofte. Die belofte geldt voor altijd.'

We zingen lied 816 omdat ik wat we gelezen hebben op de eerste zondag van de veertigdagentijd in Marcus zie als een oproep om in deze tijd te verstillen je af te vragen welke keuzes je wilt maken in de woestijn van het leven.

Lied 816

1 Dat wij ons-zelf ge-won-nen ge-ven
aan het be-vrij-den-de be-staan,
aan wat ons uit-daagt om te le-ven.
Dat wij de stil-le roep ver-staan.

Liedboek Online

Dat wij versteende zekerheden
verlaten om op weg te gaan.
Dat niet de greep van het verleden
ons achterhaalt en stil doet staan.

Omdat de huizen die wij bouwden
geen onderkomen kunnen zijn.
Omdat het bloedeloos vertrouwde
ons achterdochtig maakt en klei

Dat wat wij hebben ons niet gijzelt,
dat wij van elke dwang bevrijd
naar onbekende plaatsen reizen.
Dat Gij ons onderkomen zijt.

Schriftlezing Marcus 1,12-15

12Meteen stuurde de Geest Jezus naar de woestijn. 13Veertig dagen lang was Jezus in de woestijn. Satan probeerde hem te laten zondigen. Jezus leefde daar tussen de wilde dieren. Maar de engelen zorgden voor hem.

14Toen Johannes de Doper gevangengenomen werd, ging Jezus terug naar Galilea. Daar vertelde hij het goede nieuws van God. 15Hij zei: 'Gods nieuwe wereld is dichtbij. Geloof dat goede nieuws! Dit is het moment om je leven te veranderen.'

Lied 91 a:1+2

Wie in de schaduw Gods mag
wonen
hoeft niet te vrezen voor de dood.
Zoek je bij Hem om onderkomen –
dan wordt zijn vrede jou tot brood.
God legt zijn vleugels van genade
beschermend om je heen als vriend
en Hij bevrijdt je van het kwade,
opdat je eens geluk zult zien.

Engelen zendt Hij alle dagen
om jou tot vaste gids te zijn.
Zij zullen je op handen dragen
door een woestijn van hoop en pijn.
Geen bange nacht zal je doen
beven,
geen ziekte waar een mens van
breekt.
Lengte van leven zal God geven,
rust aan de oever van een beek.

Prediking

Gemeente van mensen van de Weg,

De lezingen van vanochtend over de zondvloed en de verzoeking van Jezus in de woestijn lijken op het eerste gezicht niet zoveel met elkaar te maken te hebben en ook niet met de eerste zondag van de veertig dagen tijd. Toch worden ze op deze eerste zondag van de veertigdagentijd traditioneel gelezen en ik vroeg me af waarom, wat is het verband? Vanochtend zullen we met elkaar op pad gaan om de verbanden te ontdekken en te zien wat deze teksten ons vandaag te zeggen hebben.

Maar laten we beginnen met te zien wat een verzoeking is.

Jezus wordt immers verzocht door satan in de woestijn.

Verzoeking Mijn kinderen bijvoorbeeld zegt dat woord helemaal niets.

Een verzoeking is een bijna onweerstaanbare drang om iets te doen wat niet passend, of verkeerd is. En het is vaak een andere persoon, of een kwade macht, die ons daartoe probeert te verleiden.

Goed, nu we weten waar we het over hebben beginnen we met Noach.

Noach werd toch niet verzocht? Toch wel denk ik.

Een jaar lang heeft hij in zijn gesloten boot, zijn drijvende dierenpark, opgesloten gezeten. Hij heeft de noodkreten van zijn volk gehoord, die vroegen of ze aan boord mochten komen en hij heeft daar nee tegen moeten zeggen. In de afgelopen maanden moet hij vaak gedacht hebben aan al die mensen die hij niet kon redden en God liet omkomen. God had hem uitverkoren omdat hij wel rechtvaardig was en de anderen niet. God vond alle andere mensen slecht.

Noach was de enige, die een voorbeeldig leven leidde. Een eenling was hij en ook toen al. Hij zou wel verzucht hebben te willen zijn als de anderen.

En dan; hij wordt gered omdat hij rechtvaardig is. Maar zou die gedachte boven de anderen verheven te zijn, hem troost gegeven hebben en zou hij zijn eigen redding ook als goed beschouwen. De wereld was vernietigd, al het vertrouwde verdwenen. In zijn geïsoleerde ark moet Noach toch wel door diepe twijfel heengegaan zijn. Zou het ooit nog goed kunnen komen, het weer droog worden? Hij zal de verzoeking om die God van hem te vervloeken en de schuld te geven heus wel gehad hebben.

Als wij uit een aanslag, brand of watersnood, als enigste van onze gemeenschap gered zouden worden, dan zouden we natuurlijk opgelucht zijn, maar toch ook heel boos op diegene die wij schuldig achten. En als we denken dat God er de schuldige van is, nou dan komen we wel in verzoeking om het vertrouwen in hem op te zeggen.

En in zo`n periode moet je wel kiezen hoe je zo`n verzoeking en twijfel het hoofd wil bieden, ga je erin mee of niet? Daar ben je toch zelf verantwoordelijk voor.

God begrijpt de problemen van Noach en hij helpt ongevraagd. Hij vindt het nodig om Noach een heel duidelijk teken te geven en zijn en ons vertrouwen te herstellen. Hoe deed hij dat? Eigenlijk heel eenzijdig. God noemt het ook **mijn** verbond. In die tijd werd er nog geen contract opgesteld, waaraan partijen zich houden, maar er werd een teken gesteld, zoals hier de regenboog. De regenboog was er natuurlijk altijd al geweest, maar kreeg nu voor God en Noach een nieuwe symbolische betekenis.

De boog is in de bijbel bijna altijd een krijgsboog, waarmee gedood wordt en niet de vriendelijke regenboog. Het is een omkering, die boog van de vernietiging wordt symbolisch in de lucht gehangen, zodat de eigenaar die nooit meer kan spannen om te mikken op deze aarde en haar bewoners. Dit wordt nog eens bevestigd door de herhaalde belofte van God dat hij er altijd aan zal denken en reddend zal optreden. Zo herstelt God het vertrouwen van de mens en geeft hem hoop op de goede afloop.

Nu moet u niet denken dat Israël het enige volk is die een zondvloed en regenboogverhaal heeft. Nee die waren er ook al in voorbijbelse tijden bijv. in het Gilgamesj epos.

We kunnen nu al deze verhalen afdoen als verklaringen van natuurverschijnselen en rampverhalen. Overal op het land hebben mensen fossielen gevonden van zeedieren en zich afgevraagd hoe ze daar komen. Overal voelen mensen ook de dreiging van rampen en hebben die bezweert met verhalen over redding in nood. Maar als we dat zoals een verhaal afdoen, dan missen we wel de point.

Om daar wat meer zicht op te krijgen, gaan we naar het verhaal van de verzoeking in de woestijn kijken.

Onze God wil namelijk geen God van natuurverschijnselen zijn, die de mensen straft naar eigen inzicht.

Maar Hij wil juist een God zijn die in de regenboog het verbond ziet tussen hemel en aarde, een herinnering aan zijn eigen beloftes aan de mensen. Een regenboog als symbool van hoop, een symbool van de vele kleuren die het leven zal hebben en die we soms maar met moeite in hun diversiteit willen verdragen.

Goed we gaan kijken naar Jezus in de woestijn. Wat moeten we daarvan nu vinden?

Marcus vertelt er zoals gewoonlijk, maar een kort verhaal over. Hij vertelt direct na de doop in de Jordaan door Johannes, dat Jezus niet onder het volk zijn blijde boodschap gaat brengen, zoals je zou verwachten van een enthousiaste dopeling, maar dat hij wordt geworpen in de woestijn.

De woestijn geldt als onbekend land, *een verblijfplaats van wilde dieren* en dus een plaats van bedreiging en beproeving.

Opvallend is dat Marcus niet in gaat op de aard van de beproevingen door Satan van Jezus. In Matheus en Lucas vinden we wel wat meer details over de aard van de beproevingen die Jezus meegemaakt heeft daar in die woestijn.

Maar bij Marcus dus niets, alleen wilde dieren en engelen.

Dat kan zo uitgelegd worden dat de wilde dieren, wilde machten/ demons zijn. Je zou ook kunnen zeggen krachtige stemmen, verlangens in ons zelf. Wie kent niet het alles verterende verlangen om bijvoorbeeld te winnen, de sterkste, de rijkste, de slimste te willen zijn.

De woestijn is ook een plaats van inkeer van rust, inkeer en gebed. Kluizenaars trokken de woestijn in. Een plaats van meditatie. Ik denk zelf dan ook dat we de verzoeking in de woestijn niet als een historische gebeurtenis moeten zien maar symbolisch als een tijd van isolement en inkeer en dan ook verzoeking en

beproeving. Dat kunnen we ons ook goed voorstellen, want Jezus had net zijn eerste successen achter de rug, had met gezag geleerd in de synagoge en veel opzien gebaard en hij had ervaren dat hij kon genezen.

Ieder mens moet na dat soort ervaringen toch wel even bijkomen en nadenken over wat er allemaal gebeurt en welke kant dat opgaat. Daar moeten ook beslissingen genomen worden.

En in zo'n tijd van nadenken, reflectie komen wij nu in het kerkelijk jaar ook. Het bruisende feest van Kerstmis is geweest en nu komt de verwerking ervan, de weg van de confrontatie met het lijden van Christus en wat dat voor ons betekent.

Hier nu zien we het verband tussen de eerste zondag van de 40 dagen tijd en de verzoeking in de woestijn namelijk in de bezinning/ reflectie, maar daarin ook de confrontatie met het lijden en de twijfel aan de trouw en rechtvaardigheid van God.

En nu ziet u denk ik ook de lijn met Noach, die in zijn gedwongen isolement ook getwijfeld zal hebben aan de trouw van God.

Ik weet niet of u wel eens zo'n tijd van inkeer en reflectie van rust, maar ook van twijfel en aanvechtingen heeft meegemaakt. Misschien wel tijdens een burnout of een ernstige ziekte? Dat kun je zeker wel vergelijken met wilde dieren.

In tijden van droefheid kun je enorm verlangen naar de rust van de woestijn Waar de engelen ons bedienen, en waar we aan rust en inkeer toekomen om gesterkt de toekomst weer onder ogen te zien. Voor velen werkt deze coronatijd ook zo uit. Met name overprikkelde mensen hebben baat bij deze tijd.

Anderzijds is die tijd ook gekenmerkt door wilde dieren/ machten, angsten, twijfels die ons kunnen verscheuren en verslinden en alle toekomstverwachting vernietigen en ons depressief maken en vatbaar voor verleidingen bijvoorbeeld om maar weer gauw de handen uit de mouwen te steken en gewoon door te gaan met leven en afleiding.

Wat sleept ons er dan doorheen?

Dat is niet een verhaal, een verklaring voor een grote zondvloedramp of een regenboog, maar wel **vertrouwen**.

Vertrouwen dat ons lichaam en geest zal helen, het beter zal gaan en waar dat niet mogelijk is, Vertrouwen dat er een God is, dat de mens er niet alleen voor staat, dat er een God is, die zijn verbond met als teken de regenboog ook werkelijk nakomt en wel nakomt zonder condities.

Vertrouwen ook, dat er anderen zijn die je leed helpen dragen.

Dat vertrouwen had ook Jezus toen hij in de woestijn werd belaagd door de hitte en s`nachts de kou, de eenzaamheid, de dreiging van de wilde dieren.

Hij besloot te **vertrouwen** dat de boodschap die hij had gehoord over het komende koninkrijk van God, zijn missie, op waarheid berust niets meer en niets minder. Zijn twijfels; de wilde dieren, de demons verwierp hij.

Vertrouwen ja, doe niet zo naïef denkt u misschien, dat is niet van deze tijd, kom eerst maar met bewijzen. Ik blijf ziek en alleen, genees mij maar eerst. Dat is een voorstelbare gedachte. Maar als iets bewezen wordt, hoef je er ook niet op te vertrouwen; dat is een cirkel waar je niet uitkomt. Totdat een mens het besluit neemt zich over te geven in vertrouwen en op dat moment wordt wat eerst naïef leek een enorme kracht, een kracht die kan afrekenen met de twijfel van Noach of God nou wel of niet rechtvaardig de aarde heeft vernietigd. Ook een kracht die het kan opnemen tegen Satan en zijn wilde dieren, de eenzaamheid ook van tijd, waarin we zoveel tijd alleen doorbrengen. Het is een kracht die je laat weten dat hoe moeilijk het is, hoe alleen je ook lijkt te zijn in je strijd er altijd Een is die bij je is, meegaat. Die ene maakt daarbij natuurlijk altijd gebruik van mensen

Ik hoop dat u aan het begin van deze 40 dagen tijd, de zakken goed gevuld hebt met dat vertrouwen, zodat u de toekomst ,wat die ook brengt, niet alleen, maar met de sterke kracht van God tegemoet kunt zien, een kracht die u brengt langs alle verzoeken en twijfels heen veilig uit de woestijn.

Orgelspel

Voorbeden (ter afsluiting gezamenlijk het "Onze Vader")

Goede God wij danken u dat we ondanks onze isolatie toch verbinding met ons hart en met elkaar kunnen vinden.

Barmhartig God, wij danken u dat u ons sterkt met uw woorden om weerstand te bieden aan al die woorden en gedachten en krachten die ons telkens maar onderuit proberen te halen. Geef ons een helder verstand en een kritisch vermogen om te doorzien wat fout is in de waarheden die ons voorgehouden worden.

Wij danken u voor de vreugde om kleine en grote gebeurtenissen en voor de vrede met onszelf en met anderen.

Wij bidden voor hen voor wie het leven duister is en zwaar, die botsen met anderen, geen vertrouwen ontvangen nog schenken en zich buitengesloten voelen.

Wij bidden om een diepe Geest van solidariteit met het leed in onze wereld. In het besef dat we levende wezens zijn, voorkomend uit eenzelfde scheppende Vaderlijke Hand.

Wij denken vandaag ook aan hen die ziek zijn of leven met beperkingen, lijden aan het alleen zijn, hen die een geliefd mens door de dood moeten missen. Sla uw arm om hun schouders. Open onze oren en ogen en geef ons kracht om de naaste van de ander te worden.

In stil gebed leggen wij onze gedachten aan u voor....

Laten we elkaar opzoeken en samen bidden

Onze Vader die in de hemelen zijt, Uw naam worde geheiligd
Uw koninkrijk kome, Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood En vergeef ons onze schulden. Gelijk ook
wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking
Maar verlos ons van de boze. Want van U is het Koninkrijk
En de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid Amen

Collecten op bekende gironummer

Slotlied (staande) **538:1,2, en 4**

Een mens te zijn op aarde
in deze wereldtijd,
is leven van genade
buiten de eeuwigheid,
is leven van de woorden
die opgeschreven staan
en net als Jezus worden
die 't ons heeft voorgedaan.

2.Een mens te zijn op aarde
in deze wereldtijd,
is komen uit het water
en staan in de woestijn,
geen god onder de goden,
geen engel en geen dier,
een levende, een dode,
een mens in wind en vuur.

4.Een mens te zijn op aarde
in deze wereldtijd,
dat is de Geest aanvaarden
die naar het leven leidt:
de mensen niet verlaten,
Gods woord zijn toegedaan,
dat is op deze aarde
de duivel wederstaan.

Zegenbede

Laten wij dan van hier gaan in vrede en vol goede moed, om onze taak en verantwoordelijkheden in de wereld weer op te pakken, met een niet aflatende inzet voor recht en goedheid.

Ontvang de zegen van onze Vader.

De eeuwige zegene ons, Hij behoede ons,

De eeuwige doe haar aangezicht over ons lichten en zij ons genadig. De eeuwige verheffe haar aangezicht over ons en geve ons vrede.. **gezongen**

Amen